

4. План заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2012 № 605-р // Урядовий кур'єр . – К., 2004. – № 179.

5. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067 // Відомості Верховної Ради України. – К., 2013. – № 24. – Ст. 243.

Федоров М.О.

здобувач,

Київського міжнародного університету

ОСОБЛИВОСТІ ВИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ГРОШОВО-КРЕДИТНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Однією з найбільш вразливих для протиправних дій у сфері фінансової системи є публічні грошово-кредитні відносини. Термін «публічний» традиційно позначає сфери суспільного життя, в яких домінуючим є публічний (суспільний та державний) інтерес. У свою чергу, термін «відносини» означає наявність певної взаємодії в рамках суспільства між різними фізичними (громадяни України, іноземці, особи без громадянства) та юридичними особами. Відповідно, грошово-кредитні відносин є наслідком здійснення (реалізації) державної грошово-кредитної політики.

Розглядаючи особливості вини кризь призму правопорушень у сфері публічних грошово-кредитних правовідносин, слід зробити наголос на таких видах правопорушень: 1) валютних, пов'язаних із обігом національної і іноземної валюти на валютному ринку держави; 2) банківських, що пов'язані з функціонуванням банківської системи, як основного інституту кредитування економіки країни, фізичних і юридичних осіб; 3) податкових відносин, в яких банки виступають як платники податків і як податкові агенти.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють публічну банківсько-валютну сферу, є Закони України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. та «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 р. Дані Закони практично не оперують терміном «правопорушення» і «вина». Натомість у ст. 73 Закону «Про банки і банківську діяльність» використовується термін «заходи впливу», які застосовуються в разі порушення банком або іншою особою, яка може бути об'єктом перевірки НБУ однієї з таких вимог: банківського законодавства; нормативно-правових актів НБУ; вимог НБУ,

встановлених на підставі ст. 66 даного Закону (в формах адміністративного та індикативного регулювання); здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників або інших кредиторів банку. Також у Законі «Про банки і банківську діяльність» зустрічається і поняття «вина» (ст. 17, ч. 5 ст. 61, ч. 13 ст. 62). Попри те, що в Законі є вказівки на вину, особливостей чи форм такої вини не визначено.

Що стосується валютних правопорушень, пов'язаних із обігом національної і іноземної валюти на валютному ринку держави, то питання встановлення вини і накладення відповідних санкцій до порушника регулюється нормами цивільного та господарського права (мають приватноправову природу), інша частина – має публічно-правову природу. У межах дослідження розглядаються порушення, передбачені ч. 2 ст. 16 Декрету Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» – порушення правил валютного регулювання і валютного контролю. Суб'єктивна сторона вказаних правопорушень характеризується як правило прямим умислом. Перелічені правопорушення негативно впливають на стабільність валютної, банківської, грошово-кредитної системи держави. Особливості встановлення вини порушника за ч. 1 ст. 16 Декрету Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19 лютого 1993 р. № 15-93 не розглядаються, оскільки питання продажу, обміну, застави валютних цінностей є предметом перш за все приватноправового регулювання.

Актуальними є проблеми вини банків як учасників податкових правовідносин. Це пов'язується із тим, що банки є платниками податків і у випадку порушення норм податкового законодавства несуть відповідальність за вчинення правопорушень, передбачених ПК України як для юридичних осіб-платників податків. Водночас банки виступають певними посередниками між своїми клієнтами – платниками податків і податковими й іншими органами державної влади, які здійснюють податкову політику держави. Детальніше про це йдеться у роботах А.В. Грачова, Є.М. Гіссіна й інших. Досить часто можуть порушуватися норми податкового законодавства саме з вини банків. У ПК України містяться норми, які стосуються саме таких порушень (наприклад, ст. 118, ч. 129.6 ст. 129, ч. 129.7 ст. 129, ч. 129.8 ст. 129 ПК України). У ст. 118 і 129 ПК України передбачені правопорушення, суб'єктивна сторона яких характеризується як умисною, так і необережною (наприклад, з вини недостатньо добре кваліфікованого працівника банку, у зв'язку із технічними проблемами тощо) формою вини. При умисному вчиненні правопорушення мотиви можуть бути різними, при цьому такі дії з боку банку не завжди є вигідними для нього, оскільки свідчать про низьку правову культуру його працівників і керівництва, які несумлінно виконують свої обов'язки податкових агентів.

Правопорушення у сфері публічних грошово-кредитних відносин слід відокремлювати від правопорушень у сфері приватних відносин. Таке відокремлення має значення, зокрема, для встановлення вини особи-правопорушника, адже у другій групі відносин допускається відповідальність і без вини, натомість у першій групі – лише за наявності вини і здебільшого у формі прямого умислу (у діях посадових осіб), рідше – необережності (у діях працівників, службовців банків й інших фінансово-кредитних установ).

Шиленко М.В.

здобувач,

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ОХОРОНА СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Формою адміністративно-правової охорони суб'єктів малого підприємництва виступає державна підтримка їхньої діяльності. Окремі проблеми адміністративно-правової охорони досліджували у своїх працях вчені: О.М. Бандурка, О.В. Волкович, В.В. Галуцько, Я.В. Греца, М.В. Ковальова, Т.М. Кравцова, В.І. Курило, І.М. Риженко, О.П. Рябченко, І.В. Солошкіна, О.Г. Юшкевич, М.Ю. Тихомиров, досвід державної підтримки малого підприємництва в зарубіжних країнах вивчали такі вчені як З.С. Варналій, О.В. Гарагонич, Ю.М.Бисяга, С.В. Долинський, А.В. Кужель, В.І. Ляшенко, І.М. Ямкова та ін.

Відповідно до теорії адміністративно-правової охорони розробленої В.В. Галуцьком можна стверджувати, що адміністративно-правова охорона (захист) у найвищому розумінні – це динамічні (активні) дії публічної адміністрації, спрямовані на відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, усунення перешкод щодо їх здійснення засобами адміністративного права з можливістю застосування заходів адміністративного примусу та притягнення винних до адміністративної відповідальності; адміністративно-правова охорона (захист) у вузькому розумінні – це позитивний статичний стан адміністративного права, спрямований на попередження правопорушень (профілактику злочинів), усунення перешкод, що здійснюється публічною адміністрацією з метою забезпечення прав свобод і публічних законних інтересів фізичних і юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави; адміністративно-правовий захист у найширшому